

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző: *Zsolt (Porsolt Kálmán)*
Cím: *Színház-bontás és építés.*

Forrás: *Pesti Hírlap*

Bp.

1937. s.

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Tárgy

792

Hely

Budai Színház

Idő

"1937"

Személy

Helyszám

Székesfővárosi házi nyomda 1927 — 1695

Esti levél

— Színház-bontás és építés. —

Ha valakinek fából van egy kis putrija és a helyébe kőből palotát akar építeni, akkor előbb csákánnyal szét kell bontani ezt a régi putrit. Ez a Budai Színház esete. De amikor most belevágtak a bontó csákánnyal, nagyon sok nemcsak budai, hanem pesti embert is szívenvágta. A szívünkhöz nőtt ez a fából való színház, ahol évtizedeken keresztül oly sok millió pesti ember igazi ihletet, művészetet talált, mielőtt a »politischer Kreuzler«-be ment libapecsényére. Nagy művészek és Krecsányi Ignáctól Sebestyén Gézáig igazi kultur-szinigazgatók dolgoztak ott. Rég megért a színház a csákány alá, de komoly történelmi emlék az, hogy évtizedeken át olyan művelt, rajongó színházi közönsége volt a Budai Színháznak, hogy áhitattal hallgatta a komoly drámákat is ebben a nagy magtárban, mikor a krisztinavárosi templom harangszója belezugott a Laczkó Arankák poétikus jelenéseibe. A mult emlékein kívül azonban volt egy különleges előnye a színháznak: ez volt Budapest legnagyobb látványos színháza, mert a színpad hátul belenyúlt a Horváth-kertbe és lovas-látványosságokra, csatákra is remek alkalmat nyújtott. A »Bem apó« és több más darab szenzációs látványosságokat nyújtottak. Már most a csákányok romboló munkája után időszerűvé lesz a kérdés, hol csinálják az új színházat? És amit Herczeg Ferenc nagyon okosan az új Nemzeti Színházról írt, hogy legjobb volna a régi helyén fölépíteni, az bizonyos tekintetben a Budai Színházra is illik, mert látványos színházra más, alkalmasabb telket nem találnak. S végre itt volna az

ideje, hogy színházainkat a színpad szempontjából bíráljuk felül és építsük fel újra.

Iróknak és színészeknek kötelességük, hogy állandóan napirenden tartásuk azt az igazságot, amit Herczeg Ferenc a Pesti Hírlap vezércikében őszintén megírt, hogy nem szabad az új színházak építésénél költséges homlokzatokkal az építésznek bármily jogos ambícióját szolgálni, mert színháznál fődolog a színpad és az akusztika. Ebből a szempontból vissza kell térni az új Nemzeti Színház építésénél a régi Nemzeti Színház stílusához, mely biztosította az érzések halkszavu játéknak minden finomságát, amit az énekes színháznak épült Népszínház agyonütött. A színházakban nem az építőművészetnek, hanem a színművészetnek kell érvényesülnie. A legnagyobb aggodalommal tekint minden komoly színházbarát a Közmunkatanács és a főváros vezető férfainak elhatározása elé, hogy hova fogják beosztani a legközelebb építendő két színháznak, a Nemzetinek és a Budai Színháznak helyét. Jóvétehetlen szerencsétlenség volna, ha városrendezési fantazmagóriák tömkelegébe dobnák az új színházakat és nem azoknak belső hivatása szerint szabnák meg a helyét és az épület-formát. Nemcsak művészi, hanem anyagi bukásoknak végtelen sorát nyitnák meg a hatóságok, ha nem hallgatnának a művészethez értő és abban érdekelt írók, színészek és szinigazgatók szaktanácsára. A Nemzeti Színház sorsát eldöntöttnek kellene venni a legilletékesebb szakértőnek, a Nemzeti Színház vezető szerzőjének véleményében. A Budai Színház

dolgában pedig meg kellene hallgatni a budaiakat is. Oriási mértékben kiépült Buda, de féltő, hogy a nagyon is messze kiterjedt villaterületek lakosaiból, a mi szerencsétlen közlekedési viszonyaink mellett lehetetlenség lesz állandó téli színházlátogató közönséget szervezni.

»Illetékes urak« nem szeretik, ha beleszól dolgaikba a közönség és a közönséget szolgáló író, de azért mégis megírom, hogy egyszer az életben meghallgathatnék egy ankét a pénzért olcsó helyekre színházba járó közönséget is, amelynek az az alázatos kérése, hogy lehessen jól látni és hallani az olcsó helyekről is. Mert még nem volt a világon olyan színház, amelyet a páholyközönség és a potyajegyesek tartottak volna fenn.

Zsolt.